

عنوان مقاله:

تأثیر تراکم پوشش گیاهی در میزان هورمون های جنسی مرال (Cervus elaphus maral) در منطقه حفاظت شده البرز مرکزی استان مازندران

محل انتشار:

ششمین همایش ملی فناوری های نوین در کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست ایران (سال: ۱۴۰۲)

تعداد صفحات اصل مقاله: ۵

نویسندها:

احمد یوسف پور - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم و مهندسی محیط زیست - مدیریت و حفاظت توزعیستی، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه علومکشاورزی و منابع طبیعی ساری

سیدمهدی امینی نسب - استادیار دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه علومکشاورزی و منابع طبیعی ساری

زربخت انصاری پیرسرای - دانشیار دانشکده علوم دامی و شیلات، دانشگاه علومکشاورزی و منابع طبیعی ساری

زینب جعفریان - استاد دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه علومکشاورزی و منابع طبیعی ساری

خلاصه مقاله:

تولید مثل یکی از بح رانی ترین و حیاتی ترین چرخه زندگی گونه های حیاتوحش به شمار می آید و نقش اصلی را در تجدید نسل و بقاء جمعیت حیات وحش ایفا می کند. قبل از شروع فصل تولید مثل، سطوح هورمون جنسی تستوسترون جنس نر و پروژسترون جنس ماده افزایش می یابند که سطح آنها از جنبه فیزیولوژیکی تولید مثل می تواند وابسته به بسیاری از عوامل فیزیولوژیکی بدن و عوامل محیطی باشد. یکی از این عوامل محیطی تاثیرگذار میزان پوشش گیاهی موجود در زیستگاه است که می تواند هم از جنبه کیفیت در انتخاب زیستگاه، هم از جنبه تقدیه کیفی و هم از جنبه پناه در سطوح هورمون های گونه های حیات وحش موثر باشدند. مرال (Cervus elaphus maral) بزرگترین گونه خانواده گوزن در ایران یکی از گونه های شاخص منطقه حفاظت شده البرز مرکزی شمالی است. نمونه های مدفوع برای مطالعه سطح تستوسترون و پروژسترون مرال در این منطقه انتخاب شده است. در سال های ۱۴۰۱، ۱۴۰۲، ۸۰، نمونه مدفوع در مناطق مختلف زیستگاه نمونه گیری شد و بالافصله به فریز -20°C منتقل گردید و سپس سطح هورمونهای تستوسترون و پروژسترون در آزمایشگاه به روش آنژیمی ایمنواسی با کیت مخصوص و دستگاه الیزا اندازه گیری شد. در مناطق نمونه برداری مدفوع، پوشش گیاهی منطقه نیز به صورت درصد پوشش گیاهی درختچه ای و درصد پوشش گیاهی علفی اندازه گیری شد. نتایج مدل نهایی اثر پارامترهای پوشش گیاهی بر هورمون جنسی تستوسترون نشان داد که هیچ یک از پارامترهای پوشش گیاهی زیستگاه در غلظت هورمون تستوسترون مرال نر اثر معنی دار نداشته اند ($P > 0.05$). اما از پارامترهای پوشش گیاهی زیستگاه، درصد پوشش گیاهی علفی رابطه معنی داری با غلظت پروژسترون مرال ماده داشته است ($P < 0.04$). این نتایج می تواند از نظر حفاظتی و مدیریتی برای گونه مرال و دیگر سمداران کشور مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

البرز مرکزی، تستوسترون، پروژسترون، گلستانک، مرال

لينک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1993594>

